

Antropogén üledékek vizsgálata a pécsi, késő római Cella Septichora ásatásán

Jevtuhov Boglárka, III. évf., PTE TTK

Témavezető: **Dr. Konrád Gyula** egyetemi docens,
Földtani Tanszék vezetője,
PTE TTK Földrajzi Intézet

Négy természetes, bolygatatlan típusminta gyűjtése mellett négy szelvényből különböző eredetű, antropogén anyaggal kevert üledékeket mintáztam a pécsi Cella Septichora régészeti ásatásán. Célom, hogy laboratóriumi vizsgálatokkal a régészek terepi leíró munkáját segítsem. A humusz-, pH- és mésztartalom-értékeket háttéradatként használva a legtöbb eredményt a szemcseeloszlás vizsgálatával kaptam. A szemcseeloszlási és a vékonycsiszolatok morfológiai vizsgálata segítségével a minták kategorizálásánál megállapítottam, hogy ezek az összetett, de egymáshoz makroszkóposan hasonló üledékek igen jól csoportosíthatók, elkülöníthetők az AMD – φ módusz – medián, ferdeség – medián statisztikai paraméterpárok ábrázolásával. Az üledékek genetikájával kapcsolatban több kérdés is felvetődött, aminek tisztázásához további vizsgálatokat végeztem. Vékonycsiszolatot készítettem öt hasonló megjelenésű üledékből a további részletesebb vizsgálat céljából. A vékonycsiszolatokból bővebb információt kaptam a minták összetettségére, a szemcsék koptatottságára, az alapanyag és a vázszemcsék változatos illeszkedési módjaira. Több esetben a vékonycsiszolatok képe összhangban van a szemcseeloszlási görbékkel (10., 18., 20., 22. minták esetén). Számos mintában szervesanyag körüli pelyhes vöröses kiválások alakultak ki, valószínűleg hidromorf hatásra.

A 2. munkaterület 10. sz. mintájának vékonycsiszolatában továbbfejlődő pórusokat írtam le, a 21. sz. mintánál pedig pórusfal-bevonatokat, amelyek anyagi összetételét, EDS morfológiáját SEM segítségével vizsgáltam. E kiválásokat szintén a gyakori, de nem állandó hidromorf hatásként értékelem.

Az eredeti mintákkal összehasonlítva a vizsgált üledéktípusok magasabb agyagtartalommal rendelkeznek, ami összefügg a minták alapanyagának természetes származási helyével, az áthalmozódás közbeni frakcionálódással, valamint a folyamatosan vagy időszakosan nedves közeg (várások, forrásközelség) hatásával.